

ДОНЕЦЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

вул. Добровольського, буд. 1 м.Слов'янськ, 84122, тел./факс: 0(626) 66-40-43,
електронна адреса: inbox@adm.dn.court.gov.ua, код ЄДРПОУ 35099148

28.04.2021 № 200/3538/21

Адвокат Корнієнко Андрій Андрійович
вул. Українська, 83-Б, корп. 9, кв. 21, м.
Ірпінь, Київська область, 08200

Волноваське об'єднане управління
Пенсійного фонду України Донецької
області
вулиця Обручева, буд 17, м. Волноваха,
Донецька область, 85700

Донецький окружний адміністративний суд надсилає на Вашу адресу копію рішення по адміністративній справі №200/3538/21 за позовом Бородіної Валентини Єгорівни до Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області про визнання протиправною бездіяльність, зобов'язання вчинити певні дії для відома.

Додаток: копія рішення на 5 арк.

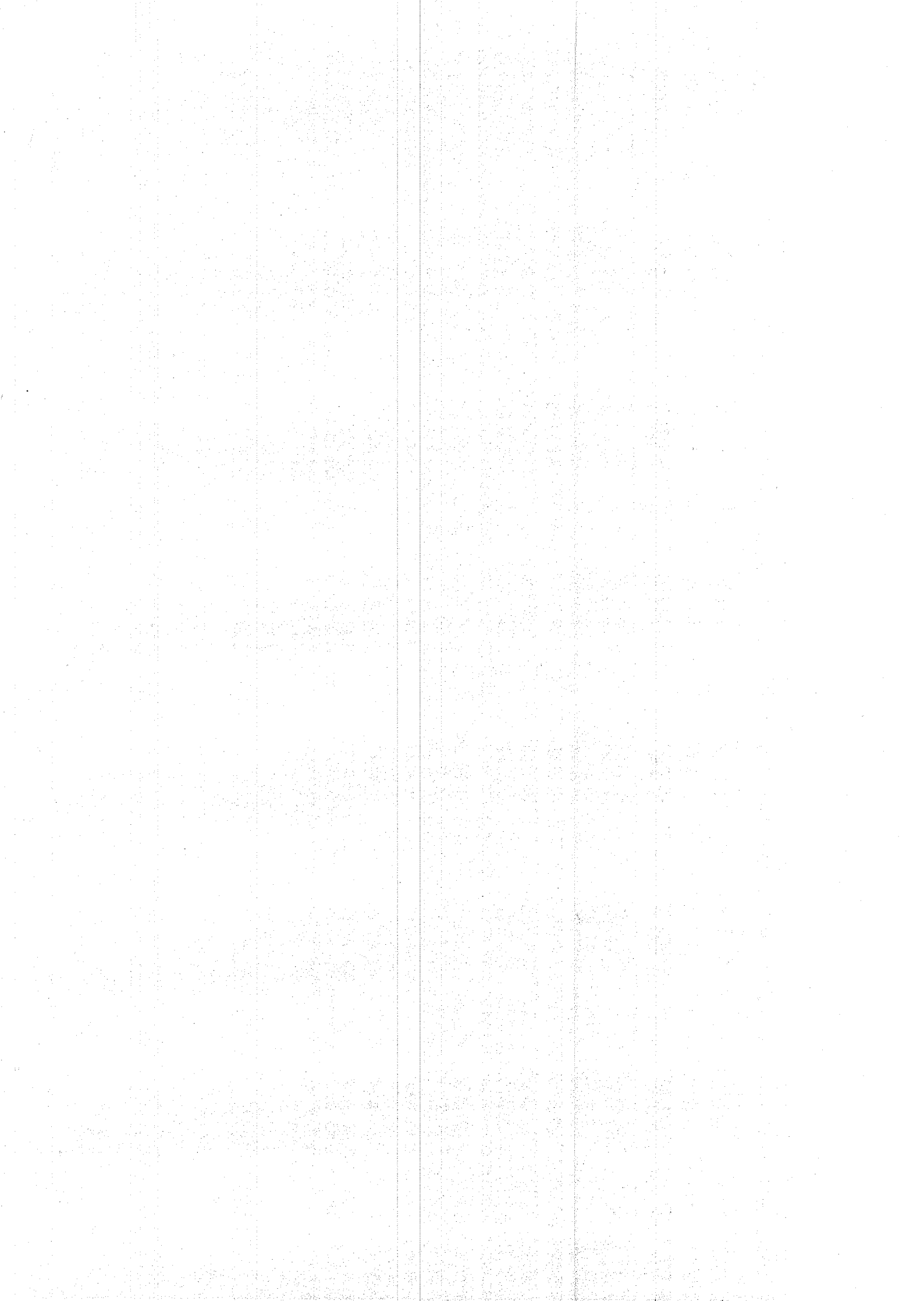
Суддя Донецького окружного
адміністративного суду

Т.О. Шувалова

Горгоцька А.Ю. тел.: (0626)66-40-27

*306*4668456*1*2*

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

28 квітня 2021 р.

Справа №200/3538/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Шувалової Т.О., розглянувши в порядку письмового провадження за правилами спрощеного позовного провадження адміністративну справу за позовом Бородіної Валентини Єгорівни до Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області про визнання протиправною бездіяльність та стягнення заборгованості, -

ВСТАНОВИВ:

Бородіна В.Є., через свого представника – адвоката Корнієнка Андрія Андрійовича, який діє на підставі Ордеру від 17.03.2021 року та договору про надання правової допомоги від 17.03.2021 року № 894/21, звернулась до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області, у якому просить:

- визнати протиправною бездіяльність Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України щодо невиплати Бородіній В.Є. заборгованості з пенсії за період з 01.07.2016 року по 31.01.2019 року включно у розмірі 49973,14 грн;

- стягнути з Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області на користь Бородіної В.Є. заборгованість з виплати пенсії за період з 01.07.2016 року по 31.01.2019 року включно у розмірі 49973,14 грн.

В обґрунтування позову позивач посилається на те, що вона перебуває на обліку у Волноваському об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України Донецької області та отримує пенсію за віком. З 01.07.2016 року по 31.01.2019 року пенсія позивачу не сплачувалась, у зв'язку з чим представник позивача звернувся до відповідача із адвокатським запитом про розмір нарахованої, але невиплаченої суми заборгованості з пенсії. Відповідач повідомив представника позивача, що сума нарахованої та несплаченої пенсії по пенсійній справі Бородіної В.Є., яка обліковується в Управлінні відповідно до статті 46 Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та становить 49973,14 грн.

З посиланням на норми Конституції України та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" позивач просить суд задовольнити позовні вимоги.

У наданому суду відзиві на позов відповідач зазначає про відсутність підстав для задоволення заявлених позивачем вимог, обґрунтовуючи це тим, що позивач не зверталась до управління із заявою про поновлення пенсійних виплат та документами про фактичне місце проживання, як то передбачено діючим законодавством, таким чином позивачем не вчинено необхідних дій для реалізації її права на отримання належних їй сум пенсійних виплат. З урахуванням вищенаведеного відповідач просить суд відмовити позивачу у задоволенні її

*306*4668446*1*2*

позовних вимог у повному обсязі (а.с.31-38).

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 02.04.2021 року відкрито спрощене позовне провадження без проведення судового засідання та повідомлення сторін, запропоновано відповідачу подати відзив на позовну заяву, відстрочено сплату судового збору до ухвалення рішення у справі.

Частиною 5 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. За клопотанням однієї із сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

З клопотаннями про розгляд справи у судовому засіданні учасники справи не звертались.

Дослідивши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов та заперечення на нього, оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи, суд встановив наступне.

Позивач – Бородіна В.Є., 18.01.1937 року народження, РНОКПП 1353208724, є громадянкою України та зареєстрована за адресою: м. Донецьк, вул. Луговцова, буд. 7, кв. 14, що підтверджується копією паспорта громадянина України серії ВВ № 655626 (а.с.8-11).

Позивач є пенсіонером за віком та перебуває на обліку у Волноваському об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України Донецької області, що сторонами не оспорюється.

Рішення Донецького окружного адміністративного суду від 24 квітня 2020 року у справі № 200/14618/19-а позовні вимоги Бородіної В.Є. про визнання бездіяльністю протиправною та зобов'язання вчинити певні дії задоволено. Визнано протиправною бездіяльністю Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області щодо невиконання пенсії Бородіній В.Є. за період з 01.07.2016 року по 31.10.2018 року; зобов'язано Волноваське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області здійснити нарахування та виплату пенсії Бородіної В.Є. та сплатити заборгованість за період з 01.07.2016 року по 31.10.2018 року (а.с.26-28).

Волноваське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області листом від 22.03.2021 року № 268-256/К-03/8-0576/21 повідомило представника позивача, що Бородіна В.Є. перебуває на обліку у Волноваському об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України як внутрішньо переміщена особа та отримує пенсію за віком, призначену відповідно до Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Сума нарахованої та несплаченої пенсії по пенсійній справі Бородіної В.Є. за період з 01.07.2016 року по 31.01.2019 року, яка обліковується в Управлінні відповідно до статті 46 Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» становить 49973,14 грн (а.с.15-16).

Надаючи правову оцінку встановленим обставинам справи, суд зазначає наступне.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 46 Конституції України визначено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними. Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Статтею 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначено, що

Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.

Згідно із статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

У рішенні Європейського суду з прав людини від 26 червня 2014 року у справі Суханов та Ільченко проти України (Заяви № 68385/10 та № 71378/10) Європейський суд з прав людини зазначив, що стаття 1 Першого протоколу включає в себе три окремих норми: перша норма, викладена у першому реченні першого абзацу, має загальний характер і проголошує принцип мирного володіння майном; друга норма, що міститься в другому реченні першого абзацу, стосується позбавлення власності і підпорядковує його певним умовам; третя норма, закріплена в другому абзаці, передбачає право Договірних держав, зокрема, контролювати користування власністю відповідно до загальних інтересів. Проте ці норми не є абсолютно непов'язаними між собою. Друга і третя норми стосуються конкретних випадків втручання у право на мирне володіння майном, а тому повинні тлумачитися у світлі загального принципу, закріпленого першою нормою (параграф 30).

Щодо соціальних виплат, стаття 1 Першого протоколу не встановлює жодних обмежень свободи Договірних держав вирішувати, мати чи ні будь-яку форму системи соціального забезпечення та обирати вид або розмір виплат за такою системою. Проте якщо Договірна держава має чинне законодавство, яке передбачає виплату як право на отримання соціальної допомоги (обумовлене попередньою сплатою внесків чи ні), таке законодавство має вважатися таким, що передбачає майнове право, що підпадає під дію статті 1 Першого протоколу щодо осіб, які відповідають її вимогам (параграф 31).

Зменшення розміру або припинення виплати належним чином встановленої соціальної допомоги може становити втручання у право власності (параграф 52).

Суд повторив, що першим і найголовнішим правилом статті 1 Першого протоколу є те, що будь-яке втручання державних органів у право на мирне володіння майном має бути законним і повинно переслідувати легітимну мету в інтересах суспільства. Будь-яке втручання також повинно бути пропорційним по відношенню до переслідуваної мети. Іншими словами, має бути забезпечено справедливий баланс між загальними інтересами суспільства та обов'язком захисту основоположних прав конкретної особи. Необхідного балансу не буде досягнуто, якщо на відповідну особу або осіб буде покладено особистий та надмірний тягар (параграф 53).

У рішенні Європейського суду з прав людини від 14 жовтня 2010 року у справі Щокін проти України (Заяви № 23759/03 та № 37943/06) Європейський суд з прав людини зазначив, що перша та найважливіша вимога статті 1 Першого протоколу до Конвенції полягає в тому, що будь-яке втручання публічних органів у мирне володіння майном повинно бути законним. Так, друге речення першого пункту передбачає, що позбавлення власності можливе тільки на умовах, передбачених законом, а другий пункт визнає, що держави мають право здійснювати контроль за використанням майна шляхом введення законів. Більш того, верховенство права, один із основоположних принципів демократичного суспільства, притаманний усім статтям Конвенції. Таким чином, питання, чи було дотримано справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та вимогами захисту основоположних прав окремої особи, виникає лише тоді, коли встановлено, що оскаржуване втручання відповідало вимозі законності і не було свавільним (параграф 50).

Згідно зі статтею 1 Закону України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (далі - Закон № 1706-VII), який набрав чинності з 22 листопада 2014 року, внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних

наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Статтею 2 Закону № 1706-VII визначено, що Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні.

Згідно з частиною першою статті 4 Закону № 1706-VII факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 цього Закону.

Відповідно до частини першої статті 7 Закону № 1706-VII для взятої на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація прав на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, на отримання соціальних послуг здійснюється відповідно до законодавства України.

Частинами першою та третьою статті 4 Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (далі Закон № 1058-IV) визначено, що законодавство про пенсійне забезпечення в Україні, яке базується на Конституції України, складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, цього Закону, Закону про недержавне пенсійне забезпечення, законів, якими встановлюються умови пенсійного забезпечення, відміни від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та недержавного пенсійного забезпечення, міжнародних договорів з пенсійного забезпечення, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до законів про пенсійне забезпечення в Україні.

Виключно законами про пенсійне забезпечення визначаються, зокрема: види пенсійного забезпечення, умови участі в пенсійній системі чи їх рівнях, пенсійний вік для чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на отримання пенсійних виплат, джерела формування коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення, умови, норми та порядок пенсійного забезпечення, організація та порядок здійснення управління в системі пенсійного забезпечення.

Згідно з частинами першою та другою статті 5 Закону № 1058-IV цей Закон регулює відносини, які виникають між суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на ці відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону.

Виключно цим Законом, зокрема, визначаються порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням, порядок використання коштів Пенсійного фонду та накопичувальної системи пенсійного страхування.

Згідно із частиною другою статті 46 Закону № 1058-IV нараховані суми пенсії, не отримані з вини органу, що призначає і виплачує пенсію, виплачуються за минулий час без обмеження будь-яким строком з нарахуванням компенсації втрати частини доходів. Компенсація втрати частини пенсії у зв'язку з порушенням строків її виплати пенсіонерам здійснюється згідно із законом.

Статтею 47 Закону № 1058-IV визначено, що пенсія виплачується щомісяця, у строк не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія, виключно в грошовій формі за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України організаціями, що здійснюють виплату і доставку пенсій, або через установи банків у порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України.

Статтею 49 Закону № 1058-IV врегульовано питання щодо припинення та поновлення

виплати пенсії.

Так, частиною першою статті 49 Закону № 1058-IV передбачено, що виплата пенсії за рішенням територіальних органів Пенсійного фонду або за рішенням суду припиняється:

- 1) якщо пенсія призначена на підставі документів, що містять недостовірні відомості;
- 2) на весь час проживання пенсіонера за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 3) у разі смерті пенсіонера;
- 4) у разі неотримання призначеної пенсії протягом 6 місяців підряд;
- 5) в інших випадках, передбачених законом.

Частиною другою цієї статті визначено, що поновлення виплати пенсії здійснюється за рішенням територіального органу Пенсійного фонду протягом 10 днів після з'ясування обставин та наявності умов для відновлення її виплати. Виплата пенсії поновлюється в порядку, передбаченому частиною третьою статті 35 та статтею 46 цього Закону.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб", яка набрала чинності з 08 жовтня 2014 року, затверджено Порядок оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, пунктами 1 та 2 якого (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин) передбачено:

довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (далі - довідка) є документом, який підтверджує факт внутрішнього переміщення і взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;

для отримання довідки повнолітня або неповнолітня внутрішньо переміщена особа звертається особисто, а малолітня дитина, недієздатна особа або особа, дієздатність якої обмежена, - через законного представника із заявою про взяття на облік, форму якої затверджує Мінсоцполітики, до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі - уповноважені органи).

Пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам", яка набрала чинності з 26 листопада 2014 року (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин), встановлено, що призначення та продовження виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування внутрішньо переміщеним особам здійснюються за місцем перебування таких осіб на обліку, що підтверджується довідкою, виданою згідно з Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 81, ст. 2296; 2015 р., № 70, ст. 2312). Виплата (продовження виплати) пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення (далі - соціальні виплати), що призначені зазначеним особам, проводиться через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства Державний ощадний банк України з можливістю отримання готівкових коштів і проведення безготівкових операцій через мережу установ і пристроїв будь-яких банків тільки на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження. [...] Припинення або відновлення соціальних виплат проводиться структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад або управліннями Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах, об'єднаними управліннями згідно з Порядком здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо

переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365 Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам (Офіційний вісник України, 2016 р., № 47, ст. 1702).

Абзацами першим, другим пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам", яка набрала чинності з 26 листопада 2014 року (у редакції, чинній з 30 серпня 2019 року), визначено, що призначення та продовження виплати довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування внутрішньо переміщеним особам здійснюються за місцем перебування таких осіб на обліку, що підтверджується довідкою, виданою згідно з Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 81, ст. 2296; 2015 р., № 70, ст. 2312). Призначення, відновлення та продовження виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) (далі - пенсії) внутрішньо переміщеним особам, у тому числі особам, які відмовились відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження (далі - внутрішньо переміщені особи), здійснюються територіальними органами Пенсійного фонду України на підставі відомостей, що містяться в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб. Виплата (продовження виплати) довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення (далі - соціальні виплати) та пенсій, що призначені зазначеним особам, здійснюється через рахунки та мережу установ і пристроїв акціонерного товариства Державний ощадний банк України з можливістю отримання готівкових коштів і проведення безготівкових операцій через мережу установ і пристроїв будь-яких банків тільки на території населених пунктів, де органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі [...].

Відповідно до абзацу сімнадцятого пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (у редакції, чинній з 30 серпня 2019 року) припинення або відновлення соціальних виплат проводиться структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад або територіальними органами Пенсійного фонду України згідно з Порядком здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365 "Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (Офіційний вісник України, 2016 р., № 47, ст. 1702).

Суми пенсій, які не виплачено за період до місяця їх відновлення, обліковуються в органі, що здійснює пенсійні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України (абзац двадцятий пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (у редакції, чинній з 30 серпня 2019 року)).

Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 (далі Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин)), визначає механізм призначення (відновлення) внутрішньо переміщеним особам виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів

соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг (далі - соціальні виплати) за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Пунктом 4 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин) визначено, що соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам призначаються і виплачуються структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі - структурні підрозділи з питань соціального захисту населення), територіальними органами Пенсійного фонду України, робочими органами Фонду соціального страхування, центрами зайнятості (далі - органи, що здійснюють соціальні виплати) за місцем їх фактичного проживання/перебування, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування.

Згідно з пунктом 5 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин) для призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщена особа, а у визначених законодавством випадках - її законний представник подає відповідну заяву до органу, що здійснює соціальні виплати на території, де зазначена особа перебуває на обліку за місцем її фактичного проживання/перебування, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування. До заяви додається копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та пред'являється оригінал такої довідки.

Орган, що здійснює соціальні виплати, на підставі рішення комісії призначає (відновлює) таку соціальну виплату з місяця, в якому надійшла заява внутрішньо переміщеної особи. Суми соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в органі, що здійснює соціальні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України (пункт 15 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам (у редакції, чинній станом на час виникнення спірних правовідносин)).

З 30 серпня 2019 року Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам визначає виключно механізм призначення (відновлення) внутрішньо переміщеним особам виплати довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг (далі - соціальні виплати) за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, та не регулює питання призначення (відновлення) внутрішньо переміщеним особам виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання).

З вищенаведеного слідує, що постанова Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 "Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (у редакції, чинній до 30 серпня 2019 року) та постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, якими встановлений порядок виплати пенсії за минулий час для внутрішньо переміщених осіб", суперечать положенням статті 49 Закону № 1058-IV.

До спірних правовідносин суд вважає неможливим застосувати постанови Кабінету Міністрів України, якими встановлений порядок продовження та поновлення пенсійних виплат, з огляду на таке.

Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент Верховна Рада України, до повноважень якого належить прийняття законів.

У свою чергу, Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який забезпечує проведення державної політики у соціальній сфері, повноважний вживати заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина та проводити політику у сфері соціального захисту.

Водночас, за змістом конституційних норм, Кабінет Міністрів України не наділений

правом вирішувати питання, які належать до виключної компетенції Верховної Ради України, так само, як і приймати правові акти, які підміняють або суперечать законам України.

Конституційне поняття Закон України, на відміну від поняття законодавство України, не підлягає розширеному тлумаченню. За загальним правилом закон це нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, який приймається відповідно до особливої процедури парламентом та регулює найважливіші суспільні відносини. Зміни до закону вносяться за відповідно встановленою процедурою Верховною Радою України шляхом прийняття закону про внесення змін.

У свою чергу, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України є підзаконними, тому не можуть обмежувати права громадян, які встановлено законами.

Отже, право особи на отримання пенсії (у тому числі і за минулий час) як складова частина права на соціальний захист є її конституційним правом, яке гарантується міжнародними зобов'язаннями України, а тому обмеження такого права можливо лише на підставі законів, що приймаються Верховною Радою України.

Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України не є законом, тому не можуть звужувати чи скасовувати права громадян, які встановлено нормативно-правовими актами вищої юридичної сили, і у сфері спірних правовідносин, врегульованих Законом 1058-IV, не можуть застосовуватись.

З вищевикладених підстав, суд також вважає неможливим застосувати до спірних правовідносин положення Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам та Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 "Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (у редакції, чинній до 30 серпня 2019 року), якими регламентовано, що суми соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в органі, що здійснює соціальні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України. З аналогічних підстав суд не може застосувати до спірних правовідносин положення абзацу двадцятого пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (у редакції, чинній з 30 серпня 2019 року), якими визначено, що суми пенсій, які не виплачено за період до місяця їх відновлення, обліковуються в органі, що здійснює пенсійні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Внаслідок відсутності порядку та механізму виплати особі пенсії за минулий період виникає правова невизначеність щодо змісту обов'язку держави по виплаті такої заборгованості. Така невизначеність створює умови для свавілля з боку держави, що є несумісним з принципом верховенства права.

Взявши на себе обов'язок із виплати особі пенсії за минулий період (стаття 46 Закону № 1058-IV), але при цьому не визначивши певного порядку, держава допустила недобросовісність. Щоправда ця недобросовісність була допущена урядом, а не відповідачем. Незважаючи на це, носієм обов'язку перед особою виступає держава в цілому. Оскільки у відносинах виконання цього обов'язку державу представляють органи, які уповноважені на нарахування та виплату пенсії, то саме вони повинні нести відповідальність від імені держави.

Згідно з частиною другою статті 2 Закону України від 11 грудня 2003 року № 1382-IV "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" реєстрація місця проживання чи міста перебування особи або її відсутність не може бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Верховний Суд України у своєму рішенні від 06 жовтня 2015 року у справі №

608/1189/14-а дійшов аналогічних висновків та зазначив, що держава відповідно до конституційних принципів зобов'язана гарантувати право на отримання пенсії незалежно від того, де проживає особа, якій призначена пенсія (№ рішення в ЄДРСР 53026124).

Ураховуючи, що наявними у справі доказами підтверджено заборгованість по виплаті пенсії позивачу у сумі 49973,14 грн, з огляду на зазначене, суд дійшов висновку про обґрунтованість вимог позивача про визнання протиправною бездіяльності відповідача з невиконання пенсії за період з 01.07.2016 року по 31.01.2019 року у розмірі 49973,14 грн та стягнення з відповідача на користь позивача суми заборгованості.

Сторонами суду не наведено інших специфічних, доречних та важливих аргументів, які суд зобов'язаний оцінити, виконуючи свої зобов'язання щодо пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Таким чином, беручи до уваги вищевикладене та оцінюючи наявні в матеріалах справи письмові докази в сукупності, суд дійшов висновку, що позовні вимоги Бородіної В.Є. до Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області про визнання протиправною бездіяльності, стягнення суми заборгованості підлягають задоволенню у повному обсязі.

Приписами частини першої статті 371 КАС України визначено, що негайно виконуються рішення суду про присудження виплати пенсій, інших періодичних платежів з Державного бюджету України або позабюджетних державних фондів - у межах суми стягнення за один місяць.

Оскільки, присуджені позивачу виплати є періодичними та здійснюються з Державного бюджету України, рішення підлягає негайному виконанню у межах суми стягнення за один місяць.

Відповідно до частини першої статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Оскільки сплату судового збору відстрочено до ухвалення судового рішення у даній справі, а судовий збір не сплачено, суд дійшов висновку про необхідність стягнення суми судового збору за рахунок бюджетних асигнувань відповідача - суб'єкта владних повноважень на користь Державного бюджету України.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 19 Конституції України, статтями 2, 6, 72-77, 94, 139, 192-193, 242-246, 257-258, 263, 293, 295, 297, пп. 15.5 п. 1 Розділу VII "Перехідні положення" Кодексу адміністративного судочинства України, суд -

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов Бородіної Валентини Єгорівни (РНОКПП: 1353208724, місце реєстрації: м. Донецьк, вул. Луговцова, буд. 7, кв. 14) до Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (код ЄДРПОУ: 42169496, місцезнаходження: 85700, Донецька область, м. Волноваха, вул. Обручева, 17) про визнання протиправною бездіяльність та стягнення заборгованості - задовольнити.

Визнати протиправною бездіяльність Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області щодо невиконання пенсії Бородіній Валентині Єгорівні за період з 01 липня 2016 року по 31 березня 2019 року у розмірі 49973,14 грн.

Стягнути з Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (код ЄДРПОУ: 42169496, місцезнаходження: 85700, Донецька область, м. Волноваха, вул. Обручева, 17) на користь Бородіної Валентини Єгорівни (РНОКПП: 1353208724, місце реєстрації: м. Донецьк, вул. Луговцова, буд. 7, кв. 14) суму заборгованості з пенсії за період з 01 липня 2016 року по 31 березня 2019 року у розмірі 49973 (сорок дев'ять

тисяч дев'ятсот сімдесят три) гривні 14 копійок.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Волноваського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (код ЄДРПОУ: 42169496, місцезнаходження: 85700, Донецька область, м. Волноваха, вул. Обручева, 17) на користь спеціального фонду Державного бюджету України (стягувач - Державна судова адміністрація України, місцезнаходження: вул. Липська, 18/5, м. Київ, 01601, код ЄДРПОУ 26255795) за наступними реквізитами: рахунок - UA908999980313111256000026001, код ЄДРПОУ - 37993783, банк отримувача: Казначейство України (ЕАП), отримувач - ГУК у м. Києві/м. Київ/22030106, код класифікації доходів бюджету 22030106, судовий збір у розмірі 908 (дев'ятсот вісім) гривень 00 копійок.

Рішення суду звернути до негайного виконання у межах суми стягнення за один місяць.

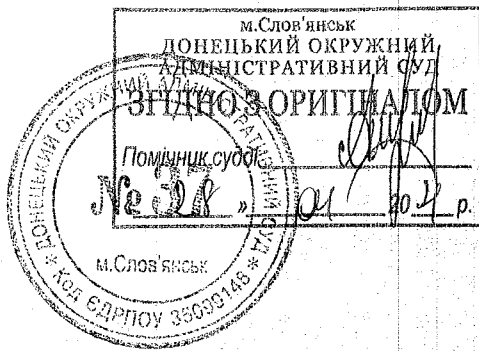
Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається до Першого апеляційного адміністративного суду через Донецький окружний адміністративний суд протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення, або розгляду справи в порядку письмового провадження, апеляційна скарга подається протягом тридцяти днів з дня складання повного тексту рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручено у день його проголошення або складання, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Повне судове рішення складено 28 квітня 2021 року.

Суддя

Т.О. Шувалова

*306*4668446*1*2*